

La política de l'estruç

De primer, s'estenen en capes primes les escombraries que es descarreguen dels camions, al peu del pendent del clot. Després de compactar-se, els residus es cobreixen diàriament amb terra, que també es compacta. Al final, fins i tot, s'aconsella regar els residus amb un desodorant apropiat. Si, a més, s'ha triat un lloc geològicament adequat, i s'hi ha instal·lat un sistema de recollida, tractament i evacuació dels líquids que sortia de les diferents capes, es pot parlar d'un abocador controlat.» Aquesta és la solució que el Consell Comarcal de Muntanya de la Garrotxa ha trobat al problema de l'eliminació dels residus sòlids urbans, després de més de deu anys de polèmiques i conflictes.

Al llarg d'aquest temps, cinc municipis han estat designats per a la ubicació d'abocadors: Muntagut, la Vall d'en Bas, Sant Ferriol, Sales de Llierca i Sales de Tortellà. Tots s'hi van oposar. L'estiu passat, però, Beuda, un poble de poc més de cent habitants, oferia el seu terme municipal per a instal·lar-hi l'abocador comarcal. Aquesta és la proposta que contempla el projecte de Pla Comarcal de Muntanya de la Garrotxa que actualment s'exposa al públic.

Formalment, només el municipi de Besalú s'oposa a un abocador que es construirà a dos quilòmetres del nucli urbà, declarat conjunt d'interès històric i cultural. L'Ajuntament (PSC-PSOE) de Besalú ha presentat una esmena a la construcció de l'abocador. La comissió antiabocador de Besalú va presentar-ne cinc-centes la setmana passada, les mateixes que presentarà aquests dies. L'oposició de Besalú, l'únic municipi amb majoria socialista de la comarca —amb clar predomini convergent—, és només dels molts capítols d'una història que s'inicià el 1979, quan la Mancomunitat Inter municipal de la Garrotxa estudià la primera part d'un projecte per al tractament de les deixalles de la comarca.

A la comarca de la Garrotxa la discussió sobre el lloc on cal situar un abocador s'eternitza. N'hi ha que ofereixen d'altres solucions.

Mentrestant, les escombraries d'Olot fan, cada dia, cent quilòmetres per carretera.

Carles Ruiz

LLUIS SALOM

Acció i reaccions

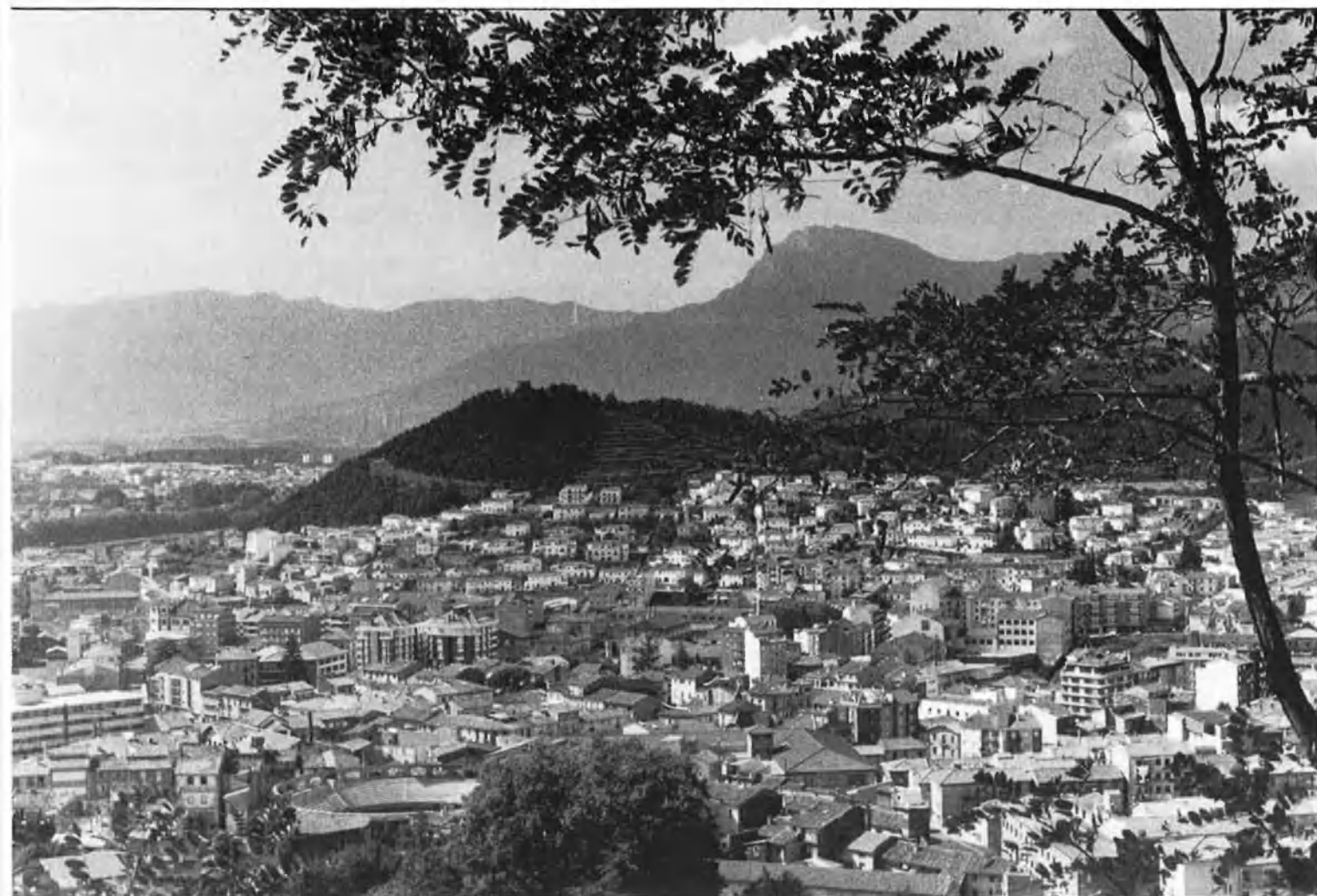
Però no seria fins al 1983 quan la Mancomunitat, presidida llavors per Miquel Blanch, va aprovar el projecte d'abocador únic de la comarca a Sant Audal, al terme municipal de Muntagut. L'Ajuntament s'hi oposà, i el tema quedà aparcat. Al gener de 1984 el *Diari Oficial de la Generalitat* publicava un decret pel qual es creava el Consell Comarcal de Muntanya de la Garrotxa, substituint, en moltes funcions, la Mancomunitat. El Consell Comarcal volia tirar endavant el problema de les deixalles, però va passar un altre any sense avançar en aquest tema. Al maig del 1985, se celebrà una reunió amb l'assistència de representants del Consell, de la Mancomunitat i els alcaldes de la Garrotxa. No s'hi arribà a cap acord.

Dos mesos després, s'intenta sortir de l'impasse amb una nova reunió. Hi van assistir els membres del Consell Comarcal i el director general d'Administració Local de la Generalitat,

fins divendres passat, Josep Caminal. De la reunió ix l'oferta de fer tres abocadors: un a Muntagut, l'altre a la Vall d'En Bas i el tercer a Sant Ferriol. Josep Caminal parlà personalment amb els alcaldes dels tres municipis afectats en una reunió a porta tancada. De seguida, van començar les reaccions. Poques hores després, d'aquesta reunió, l'Ajuntament de la Vall d'En Bas, reunit en ple extraordinari, va acordar d'oposar-se a la instal·lació de l'abocador. Muntagut i Sant Ferriol van adoptar el mateix acord. Jaume Quintana, alcalde de Sant Ferriol, declarava llavors a la premsa: «Nosaltres tenim un poble net i no el volem embrutir. A Sant Ferriol encara mai ningú no ha tingut necessitat de fer ús de les bosses d'escombraries, i ara ens volen portar les dels pobles de les rodalies».

Nova reunió. Aquesta volta a Banyoles, al setembre de 1985. Josep Caminal, Xavier Soy —delegat territorial de Governació de la Generalitat a Girona—, Pere Macias —alcalde convergent d'Olot—, Isabel Brussosa —presidenta de la Mancomunitat i tinent d'alcalde d'Olot—, intenten trobar una solució a la situació plantejada per la negativa dels municipis. Es fa una altra oferta que no passa pels tres abocadors abans esmentats. Ara s'apunta a Sales de Llierca. El 22 d'octubre, Josep Caminal i Xavier Soy no van poder arribar a la cita que tenien amb el consistori de Sales de Llierca. Els veïns de Sales i de Tortellà van impedir que les autoritats baixessin del cotxe oficial. Xavier Soy afirmava que «malgrat conèixer l'oposició de l'Ajuntament de Sales de Llierca i Tortellà, la Generalitat continuarà tirant endavant l'expedient per portar a Sales l'abocador comarcal de la Garrotxa».

Per la seva banda, l'alcalde de Sales, Jaume Vilanova, declarà: «Sento que avui no hàgim pogut negociar amb Xavier Soy. Tant de bo hagués estat la primera i última vegada, per

tancar el tema, deixant clar que a Salles no ha de venir cap abocador». La tensió augmentava, sobretot dins de Convergència.

El 23 d'octubre, l'Ajuntament d'Olot va aprovar en ple una petició a la Generalitat de fer l'abocador a Salles de Llierca i a Muntagut. Una representació que donava suport a aquesta proposta s'entrevistà amb el president Pujol. Dies després d'aquesta visita, el Consell Comarcal acorda una moció en la qual es demana al president que no tingui en compte els dos projectes «presentats per l'Ajuntament d'Olot». Castellfollit, Muntagut i Sant Feliu de Pallerols abandonen la Mancomunitat. La crispació augmenta. Uns dies després, Josep Muntada presentava la seva dimissió com a president del Consell Comarcal, «a causa de l'exigència de disciplina de vot de CDC per abonar la proposta d'abocadors presentada al president de la Generalitat, en franca contradicció amb la proposta acordada pel Consell Executiu del Consell Comarcal: «la planta de reciclatge», afirma una font que vol mantenir-se en l'anonimat.

A l'esquerra, Francesc Seguí. Dalt, Olot. Baix, rodalies de l'abocador de la Fontsanta.

El mateix octubre, l'Ajuntament d'Olot tancava l'abocador del Cros-cat, un dels volcans de la zona que van quedar protegits per una llei. Olot, que produeix el 80 per cent de les 40 tones de residus sòlids urbans de la Garrotxa, optà llavors per portar provisionalment les seves escombraries a la incineradora de Campdora, a Girona. En l'actualitat, l'Ajuntament d'Olot porta cada dia les escombraries a Terrasa, a mes de cent quilòmetres de distància.

«Demandar no fa ser pobre»

Al gener d'enguany, el Consell Comarcal de Muntanya convocava un concurs per a la realització sobre solucions tècniques i propostes valorades, amb el corresponent emplaçament, per al tractament dels residus sòlids urbans de la comarca. El mateix mes, el Consell presentà l'equip guanyador: TVR (Tratamiento y Valorización de Residuos).

L'estudi contemplava la possibilitat

de tres alternatives: l'abocador controlat, la planta incineradora i la planta de reciclatge. Fa dos mesos, la premsa donava a conèixer els resultats provisionals d'una auditoria, encarregada per la Diputació de Barcelona, sobre la gestió de l'empresa concessionària de la planta de reciclatge de Mataró, TVR. El document parla de «mala gestió administrativa, comptable i financera», i assenyala irregular-

contestà. Al juny, en un altre ple, el mateix consistori aprovà —amb el vot contrari del senyor Rubert— una moció que donava llum verda a la ubicació de l'abocador a Beuda. «El que passa és que s'havia d'escollir un lloc que no perjudicàs ningú, i penso que l'hem trobat al Clot de les Mules», explicaria l'alcalde Fort.

El canvi d'ubicació dins del municipi, dues-centes pessetes per tona d'es-

segadors i d'insectes, la pols, les males olors i la contaminació de les aigües, són els arguments que van fer que l'Ajuntament de Besalú —després d'uns primers moments dubitatius—, s'afegís a l'oposició de la Comissió, avalada per les signatures de la majoria del poble.

«Fa deu anys que dura aquesta història, que s'ha apassionat i polititzat. L'abocador és el més possible dels sistemes per a la nostra comarca. D'altres alternatives no tenen l'abast del nostre pressupost», explica Lluís Bars. «Si les coses es fan ben fetes..., però la por d'aquesta comarca és que no es facin ben fetes. La gent té por a l'abocador per d'altres experiències», diu Joaquim Canadell, alcalde de Castelfollit de la Roca. «L'abocador, ben fet, correctament dissenyat i explotat, té una repercussió ecològica zero», afegeix l'alcalde d'Olot.

Santi Vilanova, d'Alternativa Verda, opina «que la Generalitat té la política de tapar forats, omplint Catalunya de petits abocadors. Des del punt de vista econòmic, la planta de reciclatge és comparativament més rendible. A més, hi ha molts empresaris catalans que han instal·lat aquestes plantes a d'altres llocs. D'una banda, la Generalitat utilitza un sistema que és un greuge ecològic i, de l'altra, diu que s'ha de comptar amb els petits i mitjans empresaris, i no té en compte els empresaris catalans del sector». Vilanova considera que el departament d'Indústria i Energia de la Generalitat hauria de ser l'encarregat de portar el tema. Segons diverses fonts consultades, el conseller Hortolà —que té un castell a la Garrotxa— és partidari de les plantes de reciclatge. Josep Caminal, ex-director general de Política Territorial, «més matemàtic», es mostra partidari dels abocadors. Fa uns dies, *The Boston Globe* publicava que a Cap Cod han hagut de treure les escombreries d'un abocador clausurat perquè la filtració dels fluids havia contaminat el cap aquí-fer.

«L'abocador no és cap solució. La riquesa que crea el tractament de les deixalles és enorme», afirma Vicent Sellés, president de la divisió de plàstic de l'Associació Nacional de Recuperació. El senyor Sellés s'apassiona quan descriu la planta de reciclatge de Roma, que tracta 1.200 tones cada dia, i que treu de les escombreries, entre d'altres coses, 2.000 tones de carn cada any. «És un món increïble», ens diu. Un tema important que cada vegada sensibilitza més l'opinió pública. □

Besalú, plaça de la Vila.

ritats amb Hisenda i amb la Seguretat Social. Els socis majoritaris de TVR són l'ex-president d'AP a Catalunya, Eduard Bueno; el comissari de la CEE, Abel Matutes —també d'AP—, i l'empresa suïssa Sofinbade.

A l'abril, es fa públic l'estudi. Els abocadors (a Sant Ferriol Beuda i Sales de Llierca), i les plantes de reciclatge (Beuda i Sant Jaume de Llierca), són les opcions preferencials. En el projecte del Pla Comarcal, només es contempla la possibilitat de l'abocador. Segons el projecte, la finalitat d'aquest abocador —amb un cost de 78,5 milions de pessetes— és la d'acabar amb els incontrolats que proliferen en la zona.

Dies després de fer-se públics els resultats, l'Ajuntament de Beuda va celebrar un ple on l'alcalde Ramon Fort —a qui l'associació de propietaris acusava de tenir interessos creats per portar l'abocador a Can Clotes, de propietat seva— va pronunciar-se respecte a l'abocador: «La proximitat de les masies fa que considerem que no es massa viable de portar l'abocador a Beuda». Lluís Rubert, ex-alcalde de Beuda, va demanar a Fort que «allò que has dit aquí ho defensis per sempre més». «Tot el que s'aprovi en aquest Ajuntament es complirà», li

combraries, la restauració de tres esglésies, i la construcció d'una carretera a la Mare de Déu del Mont, són algunes de les compensacions demanades per l'Ajuntament. En la sessió extraordinària del dia 5 de juny passat, el Consell Comarcal aprovà la moció. El seu president, Lluís Bars, informà als assistents del contacte que havia mantingut amb el delegat territorial de Governació, senyor Soy, en la qual van participar també representants de l'Ajuntament de Beuda... Segons el senyor Bars, es va obtenir «el compromís verbal que la Generalitat es farà càrrec de les condicions que fixava l'Ajuntament». «Nosaltres ho vam demanar, però demanar no fa ser pobre», comenta Ramon Fort.

El tapaforts

«Ens oposem a l'abocador per moltes raons. En primer lloc, perquè no és cap solució. D'ací a set anys, quan es tanqui, haurà provocat uns efectes ecològics irreversibles. El volen posar al costat mateix del riu Capellades, que va a parar al riu Fluvià», afirma Francesc Segú, membre de la Comissió antiabocador de Besalú. El perill d'incendi —pels gasos produïts per la descomposició—, d'infestació de ro-